

Wójcik, Zbigniew

Nowości w zbiorach Muzeum Techniki - najcenniejsze zakupy i dary roku 1977

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 23/2, 541

1978

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(m.in. o zagadnienia górnictwa i geologii). Ostatnio otwarto w Moskwie ekspozycję dawnych instrumentów do zapisu i odtwarzania dźwięku.

Muzeum Techniki NOT, jak chyba żadne muzeum warszawskie, podjęło w 1977 r. szereg nowych inicjatyw, odnosząc zarazem poważne sukcesy. Do nich należy przede wszystkim współpraca z Polskim Towarzystwem Fizycznym, która zaowocowała powstaniem tzw. muzeum fizyki eksperymentalnej. Dzięki nawiązaniu współpracy z Towarzystwem im. Fryderyka Chopina zorganizowano ekspozycję, która przekształci się zapewne w Muzeum Fonografii.

Zbigniew Wójcik

NOWOŚCI W ZBIORACH MUZEUM TECHNIKI — NAJCENNIJSZE ZAKUPY I DARY ROKU 1977

Pod powyższą nazwą została otwarta w dniu 5 I 1978 r. nowa ekspozycja Muzeum Techniki NOT w Warszawie. Wystawa ta nawiązywała do tradycji poprzednich pokazów z ostatnich pięciu lat.

Zaprezentowano 60 najcenniejszych eksponatów. Na specjalną uwagę zasługuje motocykl wyprodukowany w 1938 r. w Polsce pod nazwą „Perkun”. Obok tego pokazano o rok wcześniejszy model motocykla „SHL 98”. Do obiektów wartościowszych należą m.in. maszyna do pisania „FK” produkcji Fabryki Karabinów Państwowej Wytwórni Uzbrojenia (z lat 1933—1939), a także wyprodukowany w Wilnie w 1939 r. radiodbiornik „Allegro” wraz z opakowaniem i kartą gwarancyjną (większość tego typu odbiorników zniszczyli okupanci). Zgromadzono także wiele zabytków techniki, stanowiących wytwór firm z USA, Austrii, Francji i Niemiec. Zabytkową wartość ma francuski rzutnik do projekcji statycznej z końca XIX w., wiedeński aparat telegraficzny z lat 80-tych XIX w., niemieckie i francuskie mikroskopy polaryzacyjne z XIX w., chronometry nawigacyjne z lat międzywojennych, amerykański protektor graf czekowy „Tood” z XIX w. oraz niemiecka pralka elektryczna z podgrzewaczem gazowym z lat 30-tych XX w. Wystawiono także nieco laboratoryjnego sprzętu chemicznego i fizycznego oraz bardzo ciekawą laskę mierniczą z XVIII lub XIX w.

Stosunkowo ubogo prezentował się pokaz nowo pozyskanych publikacji. Wystawiono jednak Bussuta *Traité élémentaire de mécanique* (Paryż 1775 r.) oraz egzemplarz W. Jastrzębowskiego *Historii naturalnej ogólnej* z 1851 r.

Zgromadzone eksponaty zdają się wskazywać, iż istnieje w zbiorach prywatnych sporo okazów zabytkowych o pierwszorzędnej wartości. Warto byłoby więc podjąć myśl organizacji podobnych pokazów w innych miastach. Umiejętna popularyzacja w prasie (tak jak to było w przypadku „Perkuna” na łamach „Kuriera Polskiego”) może przyczynić się do uratowania cenniejszych wytworów głównie polskiej techniki nie tylko z okresu międzywojennego, ale także z lat ostatnich.

Zbigniew Wójcik

Z PRAC WROCŁAWSKIEGO ODDZIAŁU TOWARZYSTWA HISTORII MEDYCYNY

Na inaugurację działalności w nowym roku akademickim 1977/1978 dr Eugeniusz Piotrowski wygłosił 22 X 1977 r. wykład, poświęcony 80-tej rocznicy otwarcia nowoczesnej sali operacyjnej we wrocławskiej klinice chirurgicznej Jana Mikulicza-Radeckiego. Referent przypominał, że w chwili przybycia tego uczonego do Wrocławia,